

волио je poslati, u Hercegovinu tak-ko ljudi, da upravljaju državama i narodima poslušajmo, koji bez takove razlike sa svakim jednako postupiti i svakom pravo činiti, tako da se od sad niko neће potuziti koji. Za to javljaju nam tu veliku carsku milost, pozivaju nas, da svi slobodno, bez svakog straha što prije svom o- gništu dođete, jestvajući svakom da mu se ni- kako zlo učiniti neće, i radi bolje naše si- gurnosti, upućujemo vas na konsula u Dubrovnik, koji ће вам na zahtjevanje teskere dati, da mo- žete sigurno do nas doći, a kad amo dođete, onda ћemo se mi o vama starati i najvještijećeće vas. Za to dođite što prije, sad je vrijeme, sad nam u svakom pogledu najbolje, nekoјte dajte nas- tavi i nekoјte nas u tom strahu ostaviti, da ћemo poslije morati vama oči oči dođati vaše još deće jake, a nekoјte biti u stanu, da vam pomognemo, za to sećajte našim očinskom si- njetu i dođite što, prije, dođite radi sreće va- še i vaše деце!

У Мостару, 8. Новембра 1875.

Митрополит херцеговачки Игњатије.

III.

«Автом, по милости вожјој архиепископ сарајевски и митрополит босански.

Благогованих протопресбитере,

„Трудодобни земљодјелци, орачи и копачи, и у опште сви благочерни Хришћани, сваког за- нати и рукодјелци, који се налазе у нашој богословској епархији босанској, и нахили, члани у господу Богу нам воздубљени, буди вам мир и благодат од господа Бога всердечног, а од нас ваших кинических архиепископа и благо- словених“.

Са овом нашој архиепископској окружницом, по дужности и дубини прима нама, предизвикан да нас упутим на пут спасења, како би сте били заштитени од сваке даге, и живјели сретно и мирно, као православни Хришћани, и вјерни по- данци наше државне отоманске царске власти. Будући да вам желимо добру срећу и мир, као ваш духовни пастир, препоручујемо савјетујемо вас отечески, да живите и владате се уредно, као православни Хришћани по заповједи светог апостола, и светог еванђеља, да предјете драго- жљиво и без роптања „Богу богово и цару ца- рево“, и као што нам свети Павле заповједа и савјетује, „сваки је власт од Бога и који се противи власти тој, тај се противи самојем Богу“. Да се удаљите свага оног што би вам причинило штету души и телу, да драгожљиво као вјерни поданици извршувате по дужности заповједи по- мјесног царског суда без најмањег противљења, јер нам је то од Бога дано, а судови се брину за мир и благостање ваше. То су дужности по- св, писку свиког православних Хришћанина. Ако би се појавило гдје и у ком мјесту опак људи, да сију међу нама развратне рјечи противу ан- соне царске власти, по њиховом пакосном срцу, а за њихову сопствену корист и злу намирју, и тим развратним и бунтовним сијањем ријечи по- казују се да вам хоће немо добро учинити, то су ваши гласи непријатељи. За нас боже немојте у таквијем опаким људима имати повјерења, не- дајте слуша ни најмање на њихове ријечи, које би уроч биле да се наруши ваш мир и спокој- ство, и да се они користе вањим управљаштвима. Моји Хришћани! бјежите од таквих злих и опа- ких људи, и од њихових бунтовних ријечи, као од змијиног отрова, бјежите их измјећу себе, и одмах чим би се указало и ђе појавио такан раз- вратник и лака, те би нас хтјео обманути и пре- вратити и наше хришћанске мисли извратити и преокренути, показујући нам ј-сец у води, одмах ходите и кжите оном бунтовника, и предајте по- мјесном суду и уђумете. Некојте сумњати да је то гријех такан зломисленог чојкега одати, није заиста гријех него велика вања подла душевна и тјелесна, јер ће он својим ријечима да наруши мир и благостање које уживате под сјеном ото- манске наше царске владе. То особито вања свештеницима препоручујемо, да сваки у својој парохији бди и пази на оне који би се показали развратни и нарушатељи мира и благостања ва- шних парохија и Хришћана. Савјетујемо по дуж- ности, да се свак својим послом у миру занима, без да говори којешта претресајући оно што би му шкодило; и ако су неки Хришћани из вањих парохија препарили се и забудали оставивши своје земљиште, ће су се родили и живили спо- којно у својим кућама, због препаре и безумности или страха каквог оставили своје куће и отишли

искуди у шуму или куда било, савјетујемо тако- стоји су се занјети, на свак начин и свакојаким ереством, да им докажете, да се поврате на сво- је земљиште и својим кућама да предузму свој посао радити тихо и спокојно, да се не плаше, јер а соко праводубљиво и народодубљиво царско правителство, по његовој царској милости даће им опроштај (амнестију) за њихово заблудјење. Нека се поврате без страха радити свој посао, јер је царска милост велика. У противном случају ако би се који нашао, на ђаволском искушењу и његовој несрећи проузроковати немир, с опаким и злом намјером подстрекавати и бунити на раз- вратак противу Богом дате царске владе, да на- руши општи мир и благостање мирних житеља, тајког несретника и развратни: постигнуће пра- ведни гнев божи и царски за његову злу на- мјеру, и тешко њему! Таковог злог и развратног чојкега проклане алаша света мати црква, про- клане Бог и народ и нека се никада најзакор- срећи на добру нити овог приременог живота, ни будућег на небу некада.

Ово вас савјетујемо који дубазни Хриш- ћани из дужности архиепископској и дубини отече- ске, као ваш духовни отиц и пастир. Ово нека се усели у нама и хришћанска срца вања добро владње, вјерност и послушност нашој државној царској власти, заиста без сваке постигнуће нас благослов свештенике Бога, постигнуће и придо- бити царску милост и похвалу, уживајете срећ- но и спокојно, и Бог ће вам подарити здрав- ле тјелесно и душевно спасење, срећу и здо- вољство, и као вјерни поданици нашег многолет- ног и народодубљивог Величанственог цара Султана Абдула Азиса Хана господара нашег, за којег здравље и многолетни живот да се молимо свештенике Богу, да га учува као земцу ова, такоћер и за његове најмистинке, чиновнике, који се староју и брину за наш општи рахатлаз, мир и благостање.

Завршујући ову нашу архиепископску окру- жницу, молимо Бога да пошље и утврди вања небес- ни и земни мир и да благодат божија осјењује нас и вање докове, и да благослов божији по- чини на вања сад и вања. Амин.

Дано у нашој савјетској митрополији босан- ској.

Септембра 1875 год.

+

У прошли уторак сахранили смо опет јед- ного борца

Крета Савојина,

из Косијера.

У славне боје на Муратовици добио је тешку рану и напослику подлегао јој. Имао је тек 25 година. Сахра му!

Д О П И С И.

ВАСОЈЕВИЋИ 16. Новембра. — Турска војска из града Бераца крену око поноћи и у зору дође на ријеку Шекларску, те опати усташка стража тур. војску које је било ан број преко 2000 и учини глас усташкој војсци. Васа Савчић и Радуже Секов, како су били са својом војском најближе ријечи, потрче, претазе Лам и одочну крајини бој, а и прве њихова доласка стотина ријечка била се; али ко ће сила одолети, како ће се који бити једна стотина са двије хиљаде. Кад Васа са својом војском у Турке јурим учи- ни, Турци окрену алаши и стану бјежати, усташа су их гонили до преко Ржанице. Панто Цехов је у толико послао другу војску и пред њоме Ми- тра Вукова, да претазе Лам и претуче Турке. Но кад виђоше из Бераца погинућу своје војске, од- њах извезу ску војску из града, и окрену равни- јем пољем бунчањем. Панто их са својом вој- ском дочека на сред поља и одиш се заче страшни окршај; Митар Вуков са својом четом није могао прећи Лам, па за то удари Турцима на лијево крило. При свима досадњама бојевима бојаше Турцима вањина, по њихово мишљењу, збрана топ, којег и сада употребе, но велика кука тола не плаши наше усташе, но јурине у Турке и сложе прву турску војску, а у толико дође Турцима нова војска и кад су се војске биле већ готово измијешале и вања била у крај- њу опасност, у толико сгнже Панту у помоћ Ра- дослав Јелач са усташком горцоселском војском и

удари на десно крило и јако се с њима поту- у Сада је најерући бој. Усташима стигне и друга помоћ Саво Перов и Ђоле Лабан, који у Турке чини добоши окрену плотун. Усташка се војска охрабри на учине загон у Турке. Турци окрену плећи и побјеђу до у град. Докле је трајао бој на Буче, докле је и у Ржаницу. У Ржаницу су неке турске куће биле, које сада усташа опале. У боју на Ржаницу погинула су 3 усташа на мртво и 6 се ранило. Турци кад су опколили и почели палити ријеку Шекларску, заробили су од своје рије: два старца, жену и дијете. Стар- це су одмах посјекали. Од Турака у боју одри- жеке до дну Ржанице погинуло је по чистом до- казку 72 на мртво, ранило се много више, зароб- љених има 4 Рамусовића и жена с двоје дјеце. На крваво поље бучичко оставили су Турци на мјесту убијених 94, ранилих има много више. Од усташа погинуло је 6 на мртво, 15 раниених, међу њима познати јунак Голуб Добришинов. Чу- јемо да су размијенили робове. Сада се опет Турци спремају на Горња села и Заостро; али се надамо да ће им се најерје осујетити.

ВАСОЈЕВИЋИ, 22. Октобра. — Као што сам вам обећао у последњем мом допису, да ћу вам јавити што год одовуда са бојног по- ља, узам се, да ће ми славно уредниш- тво опростити, што нијесам дохватио прије јавити за бој у Сућеску и на Превнију. Но кад би зна- ли моје стање, другачије би о мени судили, на- родна посланица каже: „у град кад хоћеш, а из града кад те цуе“, а сад се овако каже: „у бој кад хоћеш, а из боја ко доћеш“.

Истина јављено нам је брзојавом о речених бојевима, а онде ћу вам што год опширније са- општити. Још у мјесецу Августу, кад усташа о- бораше четири куле, за које већ знате, цета ку- ла за Сућеску бранећи себе и оближњу кулу, и- зиђу јанадари на Горњи под и одбију неколико покроба па су се с врха куле бранили. Ова је кула овако стајала порушена до 22. Октобра и у сва она кишна времена што бијошу у прошлом мјесецу, били су јанадари у њу и трајали благо до колена, а ишли су четири оближње куле, ко- је је браниле, кад би усташа напали на њу. 22. Октобра крену сви војници турске из Плана, Гу- сиња и оближњих мјеста, при свом кретању на- лан су три најерје: прво да исправе порушену кулу, друго да разоре мост у Сућеску и треће да опале села, која се налазе према Андријев- ци. Сва турска војска које је било на број око 3500 војника, дође ноћу на Луге и околе по- рушену кулу, па ставе на њу око 225 работни- ка, којима је Али бер Шабиновић наредио да по- исправе кулу док ће бој трајати, а војска се у- метеризи око куле. Кад виђоше усташке старје- шине да су Турци ноћу дошли и јако се ушањ- чили, они распореди своју војску, које није било више од 450. Једну чету узе Јован Мијовић и пође преко Ламе више моста да брани мост и да неда Турцима сићи низ Торлачу и мосту; другу узе Саво Перов и Ђоле Лабан да ударе Турцима на чету војске; трећу чету поведе Лука Голубов да удари Турцима на десно крило. Чим се вој- ску раздјелили одмах се одлучи жестоки бој. Кад Турци виђоше мало усташке војске, изиђу из шибчева на крену на јурим, али их ово мало соколова дуто дочека, па кад виде да ће Турци на јурим да их свалају, усташке поглавике носекоде своју војску, па у Турке јурим учине, Турци се мало зауставе од првог погона, али кад су виђели да усташка војска ни мало не одиш- нује, окрену плећи по побјесну „Аугама у шив- чеве. Овај бој раздвоји поћ, а трајао је од 8 сати у јутро до 8 сати у вече. На бојном пољу погинуло је на мртво 4 усташа и 10 раниених међу њима познати јунак Раде Микић. Турци о- ста на мјесту крвањех 102, а много више има раниених.

Сутра дан Турци, једно да би осветили сво- ју погинућу браћу, а друго да би опалили Пену- не. Прошле ноћи и Ангелат, окрену опет своју војску, но усташа су поставили јаке страже, и ј- прво учини глас, а друга се побјеже с Турцима. Усташке поглавике Саво Перов, Лука Голубов и Ђоле Лабан раздјелише војску па се побију по Превнији с Турцима (Превнија — то је једно по- виско брдо, више поменути села ће су Турци летос озидали кулу, а обрасла је шумом са свају страна. На истом мјесту је и сада Турска кула, био је шанац славног Карађорђа, кад назао 60 година излази у оне крајеве и кад је био уто- чир са св. Петром I. Петровићем владиком црно- горским да се саставе). Онде је био жестока о-

врши. Устани су се јавно учествовали поред својих турских најесу оставили своја мјеста. Кад је већ било близу ноћи, устани учине јуриш у Турке и ове Турци побјегу, устани су их херали до у Југе. У овом појугу погинуло је преко 60 Турака на жртво, а ранених има око 80. Устани погубе 6 на жртво и 13 се рани. Један очевидца приповједао ми је да су се после повратка Турци плавски и гусински разговарали међу собом: „Ми валаха Турци више сави без царске војске из Цариграда тако нежемо, паки ми наш еден“. Други ми је причао да је слушао Омер бег Паровића, ђе говори: Од како су Висојевићи устали да се бјују с нама, умало су на жртво по калену око 2000 царских синова. Рањенику ни хесапа ни нема.

М. Б. ЖЕНЕВА. 5. Децембра. — И ове у туђој земљи, ђе ми крв ни вјера не веже народ овај нишом српском народу, и ту велим се нишом поштене душе које осјећају бојове и велику нужду српског народа, чијег се храбри мужевни за слободу и крст бију. Нека је за то свим нама који су нашим олакшању најистине дарове приносили хвала.

Но поред тога, ђа ми боље речење прије свега, вала припошати неујорно дјеловање сродног ми народа руског, који се тако племенито и ове далеке од огњишта за сваког српског народног српског народа брине.

С овог гледишта сам наукоу да пак једно дјело до знања ставим, које претјече сво остале корисне што су до сад у исту циљ урађене, те велим да неће с горег бити, да и наш свијет за то дознаје.

То је један тако звани „базар“, ђа да говоримо по књижи, једна изложба различних ствари, које су поклоњене од више страна, да се на овој изложби продају: приход — то вала одмах погодити — је највише за побјеђујуће рањенике бојевике и херцеговљане. Исто тако племенито као што је само дјело и мисао, исто тако су племените и производилце истих, а то су грофици Шувалови, књижевна Трубенкојева и сурруга одашњег руског православног пароха г. Ногрова. Прве двије госпође су за пријекме ове у близу ђе пробавише већ више година тако да су до њиховом жени и по њиховом богатству свуд добро познате, а такође и исте славне породице у Русији.

Отварање тога базара јест било 19. Новембра, и трајало је до петка. Савишта шта је срце земљоти могло нишом се ове на пр. кућевне потребе, обуће за ђену, јела и пића, цејећа и т. д., и највише је било луксузних ствари. Све се продало по великој цијени, не ријетко и по десетостручној цијени, тако на пр. једна кез цијећа што не крије нишом 20 цукрића продано се по 2 до 4 ф. (или 5 до 10 франка у одашњем пољашу), тако исто и са пићем, богатства су дала за одашу бољег вина до 8 ф. а. пр., а и са осталим стварима није другачије било. Не којомо рабавити да је то скоро саво богатства било коју ту куповала; нико није ове за то купно што би му нужа била за једно или друго, већ напротив за то да би се уважавало приход за такоу добротворну циљ.

Како купци тако и продаваоци сви великошћу, нико није се стидео да иза теге стане па да нуди и да прела, то је често покртоване било, свики је то пред очима имао: та ми се трудимо за наше сироте браће и сестре. Ја сам са великом милости гледао како се најмо г. ђа грофица Шувалова око свег бринула. А једна млада и лијепа ђенуја, чини ми се једна млада руска кнегиња је неујорно цијеће нудила. Пријатно је тако што гледиш, за то савиш ми.

Част приход је он више хвала и више да је већ послат.

НЕВАДА (Америка), 16. Новембра. — Годишње уреднице! Ове излазеће се Србе јавно доводњају вјести о побједима које нишом браћа у Босни и Херцеговини над свираним Турцима одржављују, о којима смо дневно обавјештени кроз американске новине, такође и чрез вашег наза ђубљеног „Гласа Црногораца“, који нишом месец дана касније исте вјесте долази, али опширније и ми их срдачније прижамо. Ми смо далеко и већина дјелом сиромашни за присуствовати на бојном пољу са нашом личном браћом који се за слободу пет стотина година нагуљену бију; те лично не можемо, али са срцем свики је ов-

дашља Србни на бојништу; и ми смо у пуној надежди да ће нас наша браћа из Србије, Црне Горе и из Босне Которске зајенити, а особито они из последње што су — — — — —

— — — — — јер је сада згода и вријеме показати храброст и јунаштво, већ не вала се страшишати јер је страх непријатеља слободни треба говорити још није вријеме дошло да се Срби ослободе. Свак сво Турчина болесни човеком зове, и говори да је на кичицу живота, јер је финансијално празан, пак за ђубав бојну што се већ оклијева.

Не само ми Срби него и виши дво американских листова проричали су тек што скупштина у Крагујевцу отворена буде и адреса предана да ће Србија Турској војну објавити, и чекамо час по час кад ће српска војска под управом младог кнеза у Турску прећи па да ће се са Црногорцима и кнезом Николом срести, да се на бојном пољу ће се српска слобода тражити иди у рукују. Године 1862 Приа Гора се је сама била са Турцима, кад је Турска снажила била и више непријатеља имала, дакле зашто 1875 устеже се Србија и Приа Гора!

Американка „Преса“ у опште симпатиче са покретом хришћанским у Турској, и не само што у најбољем смислу говори о устанима, него критикују у опште Јевропу што одржава труду Турску за сраноту десетинастог вијека, а не дају да немо мјесто узму народи што би на корист Јевропе и цивилизације били. Како среће да су сједињене државе американске близу Босне и Херцеговине, зашто се неба она дуго бде усјећа брину, и неба слободна Американка гледа на њих с прегрштеница рукама ђе на Турци колу и даје, него би на хиљаде вријело потоцима бура Вашингтона да се боре за света мисао слободу на бало на каменог народа као што су они негод око 160 година од Ђон Була обранили и свето држе.

У последњим изборима републиканска страна у већи до држави прогласи је позива кандидата и генерал У. С. Грант ика добру згуду по трећи пут бити кандидатом његове странке за председника републике.

У одашњим листовима говори се да ће Америка брзо припошати независност острв Кубе. На Кости од Пацифика дан су одбора састављена за пошати устаник у Босни и Херцеговини, један у Сан Франциско а други у Верџинији, који су добар успјех имали и надали се је да ће сви родољуби и у изријед истом ђубави одговарати својој дужности.

26. пр. м. у Верџинији Сати био је страшни пожар и више од 14.000.000 фанти било је штете, ђе су доста наших отачаставних морали велики губитак претрпјати.

РИСАЦ. 28. Новембра. — Подписаноме одбору стигли су даље они приходи:

Добротворно друштво славенског општества из Одесе, преко кнезана Марка Ђурковића у а. пр. ф. 800, г. Корнед Јовановић из Н. Сада ф. 200, г. г. Симо Никелић из Рисна ф. 3, Саво Радонић из Рисна објављу рату мјесечну ф. 3.

Приложнице у рубри: Веселици Божидаровић, члан интернационалног одбора 200 кошула од бумбаче и 12 бјелена. Овој приложком честитао је одбору г. Божидаровић, да је с радом чуо, да је одбор 6000 ф. из Одесе од горњег друштва примио, но одбор ујерера г. Веселицког Божидаровића и све родољубе, да је у све до сада од превозвањеног друштва одеског д. бјело само 800 ф. а те више.

Јавна хвала буди и братска пријатност са стране овога одбора свима горњим дароватељима.

Одбор за страд. Херцеговце.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Потписани одбор ујерно се о великом труду, пожртвовању и родољубову заузимају русискога одбора за страдајуће Херцеговце. Зато су излажу своју и херцеговачких страдајућа најтоплију благодарност, а исто тако г. дру Вернеру, којичком наљетичнику, који срдачно и с највише пожртвовањем дјелио све рањенике претешене из бојева на Клеку, Зубина и Равно, а такође и ону сиротну херцеговачку, која долази у Рисна за жито, што Н. Св. кнез пригорски дје, те се поблаи.

Цетиње, 6. Децембра 1875.

О д б о р.

П Р И Л О Ж И

за страдајуће Херцеговце.

Г. г. Богдан Илиновић изателс. ош. ф. 10, Антон Крстов Радоновић ф. 15, Груор Радоновић ф. 5, Токо Мађовић ф. 1, Ст. по Радмир ф. 5, Марко Маровић ф. 1, гровица супруга Мата Илиновића ф. 5, Н. Н. ф. 1, Паво Г. Триповић ф. 10, Перио А. Триповић ф. 5, Гашир Триповић ф. 3, Аије Матова Добриловић ф. 5, Аије Богданова Триповић ф. 2, Мато п. Илиновић ф. 3, Маре Шапрова нов. 40, Јане Каменаровић новч. 50, Марија А. Каменаровић ф. 1, Агнесо А. Каменаровић ф. 1, Аијелика В. Каменаровић ф. 1, Вид Каменаровић ф. 10, Бурио и Илиа Милошевић ф. 10, Крсто Матовић ф. 1, Лука Саблаш ф. 1, Пана Камсаровић ф. 5, Дабновић ф. 1, Шпиро Дабновић ф. 1, Антон Дабчевић ф. 1, Мато Дабчевић новч. 50, Марко В. Дабчевић с. 50, Антон Радонић и. 50, Божо Курчић ф. 1, Јане Томова Дабчевић и. 20, Е. Анарић и. 50, Јане Мирка Илић ф. 1, Н. Н. ф. 1, Вид Радмир ф. 1, Иван п. Радмир ф. 2.

Свега с. 113 новч. 60.

Осим тога кошула, пртенјех крпа и ватла укупно 32 фунта.

(Одпрано Ј. Радонић).

У Добрици, 28. Новембра 1875.

ПРИЛОЖИ ХЕРЦЕГОВЦИМА У ЦРНОЈ ГОРИ.

(Продужак).

Љ У Б О Т И Њ Е.

Сердар Шкрто ф. 30, поп Илиа ф. 5, Андрија Вукалов ф. 2, Марко Којов ф. 4, Никита Ђуров ф. 6, Иво Мађовић ф. 1, Јован Андрић ф. 1, Нико Ђукаповић ф. 5, Андрија Груичић ф. 10, Стефан Милош ф. 4, Владо Јоканов ф. 4, Андрија Јоканов ф. 2, Марко Петров ф. 3, Андрија Јован ф. 4, Јоко Никол ф. 3, Илија Гаврилов ф. 4, Лазо Јован ф. 1, Никола Илишев ф. 4, Андрија Драгов ф. 4, Илија Николин ф. 2, Јоко Радон ф. 4, Јован Николин ф. 4, Саво Марјановић ф. 6, Шало Јованов ф. 1, Вуко Јованов ф. 1, Перио Филипов ф. 4, Крсто Јоканов ф. 2, Јоко Милош ф. 5, Андро Богдов ф. 1, Ђурица Петров ф. 1, Мило Савон ф. 2, Мило Петров ф. 1, Пеко Филипов ф. 2, Саво Николин ф. 1, Перио Божов ф. 1, Иво Ђукалов ф. 3, Иво Ђуков ф. 1, Стефан Шавов ф. 2, Јоко Илишев ф. 3, Вуко Милош ф. 1, Ристо Драгов ф. 1, Никола Живанов ф. 1, Лука Николин ф. 1, Јован Николин ф. 6, Илиш Матијанов ф. 4, Мило Петров ф. 1, Ђика Прла ф. 5, Петар Прла ф. 6, Марко Николин ф. 2, Лабуд Токишев ф. 2, Вукало Лукић ф. 2, Перио Марков ф. 3, Крсто Савон ф. 3, Марко Савон ф. 2, Саво Лукић ф. 4, Токо Никош ф. 2, Илија Јуков ф. 1, Никола Милош ф. 2, Радо Станишић ф. 2, Јоко Петров ф. 1, Никола Петров ф. 1, Илија Петров ф. 1, Марко Илиа ф. 1, Богдан Лукић ф. 1, Раде Савић ф. 1, поп Ђуро ф. 3, Зано Груичић ф. 2, Перио Груичић ф. 2, Савић Радон ф. 2, Иво Савић ф. 2, Шкрто Марјановић ф. 2, Илија Шутанов ф. 2, Иво Мајатов ф. 1, Крцун Радон ф. 1, Нико Богданов ф. 2, Јоко Мајатов ф. 1, Крстиња Марјановић ф. 2, Никола Марјановић ф. 1, Токо Василић ф. 2, Милош Ђукалов ф. 1, Никола Андрић ф. 1, Видо Николин ф. 1, Штепан Војиновић ф. 3, Перио Андрић ф. 1, Вукота Ђуков ф. 4, Саво Богданов ф. 3, Илиа Којичић ф. 3, Савон Којичић ф. 2, Митар Којичић ф. 2, Лазо Богданов ф. 1, Ђурица Савић ф. 3, Ђуро Милош ф. 1, Јосифа Дајановић ф. 1, Токиш Перичић ф. 1, Стана Илиановић ф. 1, Андрија Илишановић ф. 1, Мара Милова ф. 1, Горде Богдановић ф. 1, поп Јоко ф. 6, поп Стефан ф. 3, поп Ристо ф. 4, поп Филип ф. 10, Мркан Кево ф. 3, Радо Јованов ф. 1, Никола Ђукалов ф. 2, Андрија Јоканов ф. 2, Лука Мађунов ф. 1, Иво Станишић ф. 1, Мартић Вукчећ ф. 1, Перио Белон ф. 2, Јоко Савон ф. 4, Перио Ђукалов ф. 2, Нико Туров ф. 5, Митар Кошиновић ф. 1, Викоје Николин ф. 2, Иво Токишев ф. 2, Иво Марков ф. 1, Иво Петров ф. 3, Андрија Митров ф. 2, Иво Андрић ф. 1, Филип Јованов ф. 1, Ђурица Марјановић ф. 1, Марко Јованов ф. 1, Јоко Петров ф. 6, Лука Вукалов ф. 2, Перио Филипов ф. 2, Илија Николин ф. 3, Иво Филипов ф. 2, Никола Ђукалов ф. 3, Андрија Илиа ф. 2, Јоко Радон ф. 2, Филип Савон ф. 12, Јоко Николин ф. 1, Јоко Ђуков ф. 4, Перио Вукалов ф. 2, Иво Петров ф. 2, Марко Јукић ф. 1, Лука Новков ф. 1, Јован Лукић ф. 2, Шако Никлавић ф. 1, Перио Илић ф. 1, Никола Илић ф. 1, Илија Илианов ф. 1, Јоко Лукић ф. 1, Перио Илиа ф. 1, Иво Петров ф. 1, Токиш Илианов ф. 2, Илија Крстов ф. 1, Јоко Војиновић ф. 1, Марко Шутанов ф. 1, Саво Илић ф. 2, Иво Радон ф. 1,

Јоко Филипов + 1, Мио Мило + 3, Иво Павлов + 1, Саво Којичин + 1, Илија Николић + 2, Филип Марков + 1, Пери Николић + 2, Мило Николић + 1, Јоко Николић + 1, Машан Мићунов + 1, Никола Дојичин + 1, Саво Стојков + 1, Нико Петров + 5, Ниво Машов + 2.

(Продужите се).

ЦЕТИЊЕ, 5. Децембра. — Савоштанско оидје писмо Ив. Са. књаза Милана, којим је Ив. Са. књазу Николићу обавестио своју женитбу, и које је писмо г. Филип Христић дошло:

Ваша Светлости

Мој драги брате,

Божијом вољом и историјском судбином нашег народа наређено је, да свака срећа и радост у једноме од наших кљасовских домова настане пријатног оидија и у друге.

Том јављу рукопојен, срећан сам, што пас могу Светли књаже и брате изјестити, да сам се 5. о. н. вјечичко са господином Наталијом Петровићем, из савременог нам народа руског, за који нас вежу везе крви и толико драгоцене успомене прошлости. Кум је благоволио бити његово Величанство, цар руски Александар II, кога је пријављују аустријског његовог генералног ађутанта гроу Суваркова Елстон.

Овај по вези и земљу важан догађај којим се Србји даје још тежија залога сталности и снаге под својом народном династијом, био је пропраћен књижевним изјављивањем радости и одушевљења, изјављивања, које су у којим грудина још већма осећале вољу и готовост, да за нашу земљу и народ свој учини све, што дужност и чест владаноу Србје стаде, и особито у садашњим околностима прилика наложу.

Такође смиртај за пријатну дужност, изјестити Вашу Светлости, да су ми приликом овога вјечичкога, многи страни кљасовци љубавно честитали, што служи не само за доказ добродушности и уважења Србје, у вољу јевропских држава, по може бити од користи за срећу и напредак свата књижевна народа.

Не сумњајући да свака прилика, која за Србју и њенога књаза означава напредак, налази и код јуначке Црне Горе и њеног књаза највишег братског оидија, редујем се што ваља Светли књаже и брате могу сада преко овога нарочитог поверљивог изјављивања своје истинито поштовање, с којим воља остварим

Ваше Светлости најискренји брат

У Београду,
27. Октобра 1875.

М. М. ОБЕРНОВИЋ
књаз српски.

— Његово Величанство цар аустријски послао је Његовој Светлости писмом књазу превршан дар, наиме сву сирају за писме, која је сва од сребра, емајлирана и драгоценостима украшена. На свакој појединој ствари има кљасовски породични грб и шифре. Овај царски дар који је доказ симпатичке и пријатељства, које је Ив. В. цар аустријски вазда показивао нашем савјетном Господару.

— Одбор цетињски изаслао је своје чиново г. архимандрита Љубину на Грахово и г. проту Ст. Копичића у Жупу. Дробњак и Васојевиће, да прегледају тамошње болнице и уреде све што би још потребовало за рањенике. О болници на Грахову и у Жупи већ је одбор добио изјављивање од истих изасланика, по којем се исте болнице налазе у најбољем реду, снабђене са сваком потребом. Сваки рањеник има своју постелу, чисту и здраву робу у постели (савијцу, стражан, кушину, чаршаву и бијелу) даје прекоду, уредну храну и сваку послугу. По претставци истих изасланика одбор је послао у овај мјест за ременике и сиротињу неколико стотина кошуља, гаџа, одашка, покривача и старе робе. Према томе узео је одбор да попуни свој изјављивање и да изда цијели тројесетни рачун од установљеног одбора до 8. о. н., који ће у идућем листу штампати.

— У болницу одашину придобило је јуче још девет рањеника а данас један из последња два боја на Палану и Тршаницу.

— Уредник овога листа добио је од генерала Гарибола ово писмо:

„Бог, заштићује стар праведну. Источна

Јевропа стреса са себијем је зрагове и разбја их о леђа бжежегера тиранства.

Жијеља ослобођати робова!

Поздрављај нас од срца и јесам ваш

Риј, 8. Децем. 1875.

Б. Гарибола.

О Г Л А С И.

„С Р Б И Н А“

календар за народ за преступну годину

1876.

Издање Милоша Грабовачког.

Године седам.

Овај календар изишао је из штампе и има ову садржину:

1. дн: Оште знамените године, српске знамените године, покретење сунца а мјесеца, позната владајуца, знамените планете, мјесечне четврти, сунце, неке планете и мјесец, дванаест неб. знакова, покретљиви празници, четири годишња времена, календар за год. 1876 за ушату вађење, мјесечне мјесечне, и дневно излажење и залажење сунца.

Н. дн: 1. Календарски тумач, 2. Светозар Марковић, 3. Сирмак, припојетка Ј. Суботића, 4. Бихор о моралу и религији, 5. Прва земунска задруга за потпомагање и штедињу, и билаш-ка свију оваких задруга, 6. Различности и пје-же, 7. Књижевна вјест, 8. Вањари и нијаци, 9. Пошта, 10. Огласи.

Овај календар удемен је за сво заводе (ва-режине) за пећ, ушату, а за вањарије, вањари-нијаци, поште и телеграфне, са свим тачно о-бљежењем.

Цијена је на 100 ком. ф. 25 или 300 гро-ша. Ко поручи за готов новац добија 30 на сто робата.

Ко жели овај календар, имати нека се што први обрати на потписаног.

У Земуну, Новембра 1875.

Србиа Милош Грабовачки.

НОВЕ ШКОЛСКЕ КЊИГЕ.

Потписана књижевна јавља поводом предста-ве нове школске године савија школским вла-стима, да су у њеној издању осим до сад већ оглашених и познатих школских дјела, изашле још и ове нове књиге, које су свакој српској школи одмах потребне:

„Земљопис“ за III и IV. разред срп. нар. школа 40 новч.; „Мала земљописна читанка“ од др. Радина друго издање са 44 слике 30 новч.; „Основни физике“ за више разреде народних шко-ла, књиге јевропачке школе и средње заводе. На-писано проф. М. Петровић са 44 слике, 50 новч.; „Кратак наук мађарског језика“. Треће прериђе-но издање, 36 новч.; „Наша земља“. Читанка за 3. разред нар. школа од Ст. В. Поповића. Друго издање 50 новч.; „Кратак наук о Глобусу“ за основне школе 10 новч.

Упољавио мјесце школске одборе, да нах своје наручије како на ове, тако и на остале школске књиге и разиш учила што прије доставе, како би школска дјела за времена с књигама снабђена била.

Панчево, Новембра 1875.

Књижевна браће Јовановића.

Беога укуси са више боја штампан „Ка-лендар за писарнице“ (Vandicalender) за 1876 годину изишао је у нашој нашој и стоје само 10 новчана.

Као украс свакој писарници, продавница и н. д. и као преку потребу свакој раденој кући, препоручујемо га најтоплије.

Препродајци добијају 25 на сто робата. На-ручије извршујемо тачно с платом у натов.

Панчево, 1. Октобра 1874.

Календар браће Јовановића.

„НОВЕ МЈЕРЕ“

Написао Мита Петровић

професор срп. народног учитељства у Сомбору.

Цијена је само 20 новч.

Са велико бојадисањем, српском таблом но-вих мјера 80 новч.

Ова је књига са своје ваљаности од високог

народног школског савјета као „школска књига“ прописана.

У Панчеву.

Књижевна браће Јовановића.

„СРПСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ“

скупно по Српјему Б. М.

Из богатог вјенца наших народних пјесма сво још један стручак, које се свјело поред нај-бољих, што до сада свијета угледамо, поставити може. Ова збирка покушања је у Српјему толи прослављеном са своје пјесме. У кој ће читалац наћи кинотих пјесма, које се не налазе ни у једној досадашњој збирци. Ми је за толикојердно препоручујемо нашим читалачкој публици.

Цијена је књига 60 новч. а продана доби-вају 25 на сто робата. Добија се у овају наших комисионара, у Београду и у књижици В. Вало-жића.

Наручбине извршаће се тачно.

ПОШТАНСКИХ МАРКИ

црногор-ских и српских купује у највећем броју.

Jacques Wortmann
Bucharest (Roumanie).

О Г Л А С.

СВИЈЕМА БОЛЕСНИЦИМА

снага и здравље без медицинне и трошкова.

BEVALESCIERE DU BARU из ЛОНДОНА.

Има већ 28 година како ни једна болест није кидра супрот стати деликатној овој храни, која без медицинне и трошкова лечи све боље у желуцу, живцима, грудима, плућима, устима, жлездама, слузином очима, дисању, бубрежним и бјелица, као и туберкулозу, синушу, синау, кинал, затвор, пролиа, слабост, шудево, водено болест, грозницу, несвестицу, конгестје, жуљаво ушну, бљавине баш и за врлине трудноће, су-жорност, иршавање, рехму, костоболу, бјелицу. — Извод на 80.000 перцијата од Луја, који су се помогли међу којима перцијати од про-фесора, г. Бенекса, редов. др. Вурцера, професора медицине на марбуршком универзитету, медицинског савјетника др. Ангелстајна, др. Пореланда, др. Камбела, професора др. Деле, др. Уре, грозице Кестелтјарковиче, жарике Брехновице и мно-гих других високих особа, свакоме ће се без-платно послати.

Кратак извод из свједоштва.

Број 64.210. Маркиза Брехновица 7 годи-на ратива је од јетре, не имала сна, држала на свима удовима, иршавања чинила.

Бр. 79.810. Г-ђа удова Клековича на Ли-зедорфа, патила је од двемањих главоболу и бљавина.

Бр. 75.877. Флоријан Келе, н. рк. чиновник из Будима, имао је зналање плућа, несвестицу и терет на грудима.

Б. 75.910. Г. Гвара Тешнер, ђак више тр-говачке школе у Бечу, боловао је од груд и живца.

Б. 65.715. Г-ђаца Монжујева није могла да једе ни да спава и иршава је.

Ваше храни Bevalescierie него месо и код одраслих и бече уштеди 50 пута више на цијени него ли у другим материјалима и јелима.

У велехрани кутујама: по фунта 1 ф. 50 н., 1 фунт 2 ф. 50 н., 2 фунта 4 ф. 50 н., 5 фунта 10 ф., 12 фунта 20 ф., 24 фунта 36 ф. — Ишишоти од bevalescierie у кутуја по 2 ф. 50 н. и 4 ф. 50 н. — Чоколада од bevalescierie у праши-ку и таблицама за 12 шола 1 ф. 50 н., за 24 шола 2 ф. 50 н., за 48 шола 4 ф. 50 н., у праши за 120 шола 10 ф., за 288 шола 20 ф., за 576 шола 36 ф. — Добити се може код Barry du Barry & Comp. у Бечу Wallfischgasse н.г. 8., у Пешти код Joseph v. Török; као и по свима варошима код добрих апотекара и дућана; а бечка кућа имаће уз поштанску уштинину на сво стране. Још га продаје у Трети: Serravallo; у Загзу: Androvic; Ружеи: Prodani. (1—21).

Штампано у државној штампарији.

Уредник и издаваоц СИМО ПОПОВИЋ.